

Aan het College van Burgemeester en Wethouders van Winterswijk

Betreft: zaaknummer: 2187432

Onderwerp: Zienswijze op het Ontwerpbestemmingsplan Steengroevemuseum

4 februari 2024

Geacht College,

Gaarne maken wij gebruik van het recht om onze zienswijze in te dienen m.b.t. het Ontwerpbestemmingsplan Steengroevemuseum.

Omwonenden niet betrokken bij de plannen:

Allereerst willen we benadrukken dat wij als omwonenden niet betrokken zijn bij alles wat er speelt rondom het Steengroevegebied. In het kader van burgerparticipatie is dit een gemiste kans, immers is onze mening niet gehoord en onze zorgen zijn niet gedeeld. Dit leidt tot wantrouwen en frustratie en is niet conform landelijke regels binnen dit kader.

Aanpassen Steengroeveweg:

Vanwege de komst van het museum zal de Steengroeveweg worden aangepast en verlengd d.m.v. het aanleggen van een soort lus/bocht om de nieuwe bebouwing.

- Het perceel is te klein voor de buitensporig grote bebouwing. Vanuit esthetisch oogpunt past de bebouwing totaal niet in het buitengebied van Winterswijk. Vanuit de Steengroeveweg kijk je straks uit op een groot kolos aan bouwwerken. Een bouwsel met een landelijke uitstraling en bescheiden formaat zou een betere optie zijn op het kleine perceel.
- Wat betreft veiligheid valt er nogal wat op te merken. Als omwonende (Bekeringweg) ervaren we veelvuldig hoe gevaarlijk het op de betreffende plek momenteel al is. Toeristen stoppen in de betreffende bocht van de weg vanwege de Silo art tour Achterhoek. Als automobilist kun je niet zien dat er mensen midden in de bocht staan om foto's te maken. De bocht in de weg zal na de aanpassing nog onoverzichtelijker worden door de beperkte ruimte.
- In het weekend is het altijd ontzettend druk op de plek bij de oehoewand, recreanten hebben niet in de gaten dat er ter plekke ook nog doorgaand verkeer rijdt. Voor ons als omwonenden is het regelmatig een uitdaging om zonder ongelukken dit stuk weg te passeren. Een museum op die plek dicht bij de oehoewand zal tot ongelukken leiden en voor omwonenden vormt het een obstakel om op een normale manier Winterswijk te kunnen bereiken.
- In het verkeersonderzoek van wegenbouwfirma Roelofs is de realisatie van Hofparken/Wiltershaar niet meegenomen. Tijdens een voorgesprek vorig jaar met de wethouder gaf deze aan dat dit inderdaad niet gebeurt was en dit wel relevant was. Alsnog zou dit onderzocht worden is ons toegezegd! Het gaat immers om 200 chalets waarvan sommigen met hotelfunctie. Grootschalige recreatie heeft invloed op de verkeersdruk in het gebied. Al jaren is de Steengroeve een publiekstrekker waarvan we mogen verwachten dat er bij een wijziging een adequaat verkeersonderzoek aan ten grondslag ligt. De Bekeringweg dient als toegangsweg vanuit het recreatiepark naar de Steengroeve dit dient in een verkeersonderzoek te worden meegenomen.

- Sinds 2022 is het laarzenpad achter de Steengroeve in gebruik, we constateren hierdoor een toename van het aantal wandelaars en verkeersbewegingen. De auto's worden langs de weg geparkeerd, ingang bij de oehoewand. Vervolgens wandelt men via de Bekingweg/Steengroeveweg een rondje om terug te komen bij het vertrekpunt. De Bekingweg is hierdoor veel drukker geworden. Ook deze activiteit is niet meegenomen in het verkeersonderzoek van wegenbouw firma Roelofs. Immers is de route van het laarzenpad vorig jaar nog aangepast en verruimd met een rondje Bekingweg, dit pad was in eerste instantie een doodlopend pad.
- Veelvuldig rijdt vrachtverkeer van Sibelco over de Bekingweg, het bedrijf vindt dit ook niet wenselijk maar kan dit niet voorkomen. Het vrachtverkeer dat deze route kiest volgt vanuit Duitsland de navigatie en rijdt de kortste route. Omwonenden hebben hier regelmatig contact over met de leidinggevende van Sibelco. Telkens kregen we te horen dat er weer een nieuwe chauffeur was of een bedrijf dat niet op de hoogte was etc. Voorkomen lukt dus niet waardoor er een zeer gevaarlijke situatie blijft bestaan waarbij vrachtwagens geladen met gevaarlijke stoffen zich door een wirwar van fietsers en wandelaars manoeuvreren. Deze vrachtwagens zullen ook het toekomstig museum moeten passeren wat vrijwel onmogelijk is gezien de scherpe bocht in de weg en het slechte zicht. Tevens rijden ze rakelings langs de pyriet unit waar kinderen spelen, dit is onverantwoord!
- De aanpassing van de Steengroeveweg d.m.v. het aanpassen van de bocht in de weg moet onderzocht worden! Waarschijnlijk kunnen de vrachtwagens van Sibelco en het grote landbouwverkeer deze krappe bocht niet eens nemen.
- Er is geen plek voor grote touringcars aanwezig! Waar moeten die parkeren?

Het verkeersonderzoek van wegenbouwfirmas Roelofs is gedateerd en onvolledig. Inmiddels is het onderzoek meer dan 4 jaar oud en gebaseerd op summiere waarnemingen in één bepaalde maand (mei). De studie schiet tekort op allerlei punten. Wij vragen om een nieuw onderzoek door een gespecialiseerd bedrijf waarbij alle bronnen en verkeersstromen worden meegenomen over langere periodes in een jaar. We willen benadrukken dat het bij dit onderzoek niet alleen om de aantallen moet gaan maar dat ook het aspect veiligheid wordt onderzocht! Waarbij ook de vraag moet worden beantwoord of de bocht überhaupt door vracht- en landbouwverkeer kan worden genomen.

Stikstof

De natuurgebieden, die door de aanleg van het museum geraakt worden, zijn onder meer Natura 2000-gebied Willinks Weust en Bekendelle. Blijkens de AERIUS-berekening deponeert het toekomstig museum stikstof op deze stikstofgevoelige en reeds overbelaste natuurgebieden. Dat deze gebieden lijden onder de overmaat van stikstof is evident. Zo zijn beiden gebieden ten tijde van het PAS ingedeeld in categorie 1b.¹ Dit betekent dat de PAS-maatregelen er allereerst op gericht waren om verslechtering vanwege stikstof te voorkomen. De kritische depositiewaarden van verscheidene stikstofgevoelige habitattypen worden in deze gebieden al voor langere tijd overschreden en zullen in de toekomst overschreden blijven. Dit blijkt uit

¹ Gebiedsanalyse Willinks Weust (2017), blz. 5:

https://www.natura2000.nl/sites/default/files/PAS/Gebiedsanalyses_vigerend/062_Willinks%20Weust_gebiedsanalyse_15-12-17_GL.pdf

Gebiedsanalyse Bekendelle (2017), blz. 70:

https://www.natura2000.nl/sites/default/files/PAS/Gebiedsanalyses_vigerend/063_Bekendelle_gebiedsanalyse_15-12-17_GL.pdf

AERIUS Monitor, maar ook uit de recent concept-natuurdoelanalyses van de twee gebieden. Ook concluderen deze natuurdoelanalyses dat de te hoge stikstofdepositie een groot knelpunt is en blijft in de toekomst. Bovendien blijkt uit deze analyses dat voor verscheidene habitattypen de huidige stikstofmaatregelen onvoldoende zijn om verslechtering te voorkomen. In een dergelijke overbelaste situatie kan elke toename van stikstofdepositie significant negatieve effecten hebben op de betrokken natuurwaarden. Om die reden is een activiteit, die een toename van stikstofdepositie veroorzaakt, vergunningplichtig zoals bedoeld in artikel 2.7, tweede lid van de Wnb.

Op grond van de AERIUS- berekening meent het college te kunnen concluderen dat significant negatieve effecten vanwege stikstofdepositie zijn uitgesloten. Er zou sprake zijn van een situatie van intern salderen. De beoogde situatie zou resulteren in een afname van stikstofdepositie ten opzichte van de referentiesituatie. Daarom is er volgens het college geen sprake van een overtreding van artikel 2.7, tweede lid van de Wnb. Wij betwisten deze conclusie van het college.

In de referentiesituatie wordt gesaldeerd met gronden die de bestemming Landbouw/Cultuur hebben. Door middel van de AERIUS Calculator wordt aangetoond dat er bij realisatie van een museum een afname van stikstofdepositie zal plaatsvinden.

Wij betwisten deze afname, de AERIUS-berekening is niet gebaseerd op de feitelijke situatie van de percelen. Het terrein ligt al tientallen jaren braak en is nooit bemest, salderen is hierdoor niet mogelijk. De wijziging van het bestemmingsplan en de komst van een museum zal leiden tot een toename van stikstofdepositie waardoor dit significant negatieve effecten zal hebben op de betrokken natuurwaarden in o.a. Willinks Weust.

In de AERIUS berekening van het plan is de aanlegfase en gebruikersfase niet juist weergegeven en berekend.

Beheerplan Natura 2000 gebied Willinks Weust (62) December 2023

In het recent gepubliceerde beheerplan Willinks Weust komt duidelijk naar voren dat de recreatieve druk op het Natura 2000 gebied Willinks Weust erg hoog is. Onder andere de komst van een groot recreatiepark Hofparken/Wiltershaar is hier mede de oorzaak van. Echter wordt er ook de zorg uitgesproken over de komst van een museum. De Provincie heeft besloten een onderzoek in te stellen naar de recreatiedruk op Natura 2000 gebied Willinks Weust.

Vooralsnog verder wordt gegaan met de procedure rondom het bestemmingsplan dient dit onderzoek te worden afgewacht.

Verbindingszone (beheerplan)

62M9 Nader onderzoeken en vervolgens optimaliseren of versterken ecologische verbindingen van Willinks Weust met de omgeving. De interne verbindingen binnen Willinks Weust zijn in de eerste beheerplan periode versterkt door aanleg van corridors en omvorming van landbouw gebieden. De ecologische verbinding van het gebied met natuurgebieden in de bredere omgeving heeft nog niet plaatsgevonden. Dit wordt in de tweede beheerplanperiode nader verkend, uitgewerkt en uitgevoerd. Ecologische verbindingen naar o.a. Willinkbeek, Vennevertlosebeek, Ratumsebeek, Boven Slinge, Hessinghook DLD, Masterveld Ratum, Groenlose Slinge en naar de andere Natura 2000-gebieden in de *Achterhoek*

Het museum zal een barrière vormen voor het realiseren van een verbindingszone. De houtwal op de beoogde plek (GNN) zal gekapt worden en kan niet meer dienen als verbindingszone naar de noordelijk gelegen gebieden.

Verkeer (beheerplan)

Mobiliteit Voor gemotoriseerd verkeer, waarbij sprake is van uitstoot van stikstof, geldt hetzelfde als hierboven beschreven. Er is een noodzaak tot terugdringing van de stikstofdepositie. Nieuwe ontwikkelingen waarbij sprake is van een toename van stikstof zijn vergunningplichtig. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan uitbreiding van parkeerplaatsen, vergroting van de wegcapaciteit of de organisatie van verkeersaantrekkende activiteiten

Naast de uitstoot van stikstof kan mobiliteit ook leiden tot directe schade aan habitattypen of leefgebieden. Dat kan bijvoorbeeld ook gelden voor fietspaden of nieuwe ATB-routes. Ook daarvoor geldt een vergunningplicht

Het beheerplan/ de Provincie Gelderland staat geen nieuwe ontwikkelingen toe rondom Willinks Weust!

Recreatie en toerisme (beheerplan)

De behoefte aan het recreëren in de natuur neemt nog steeds toe. Door de toe nemende mobiliteit (auto, elektrische fiets en boten) wordt de natuur meer en intensiever benut. Alhoewel het mogelijk maken van de beleving van de natuur beleidsmatig een belangrijk doel is voor Natura 2000-gebieden, lijkt dit in verschillende gebieden zijn grens te bereiken. Waar recreatie leidt tot het verdwijnen van diersoorten en het verarmen van de habitattypen is die grens overschreden. Om ervoor te zorgen dat de natuur en de beleving daarvan in de juiste balans blijven zal de huidige inrichting van de natuurgebieden dan moeten worden aangepast

Voor Willinks Weust wordt de grens overschreden!

Recreatiedruk (beheerplan)

Het uitgangspunt is dat de activiteiten die al plaatsvonden op het moment van aanwijzing van het Natura 2000-gebied kunnen blijven bestaan. Dat neemt niet weg dat in sommige gevallen, zoals bij toenemende recreatiedruk, het noodzakelijk kan zijn om in de bestaande situatie toch bij te sturen door bijvoorbeeld delen van het gebied minder of beperkter toegankelijk te maken. Nieuwe projecten en activiteiten moeten altijd worden getoetst.

Er komt een onderzoek naar de recreatiedruk in Willinks Weust zie beheerplan.

Integrale herziening buitengebied Winterswijk

Het beoogde plan is in strijd met de bestemmingsplan regels die vallen binnen de integrale herziening buitengebied Winterswijk.

Zie: Integrale herziening buitengebied Winterswijk

Regels

Hoofdstuk 2 bestemmingsplanregels

Artikel 3 Agrarisch Cultuurlandschap

3.7 omgevingsvergunning ten behoeve van het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden

3.7.1

Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning op de in artikel 3.1 bedoelde gronden de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. op alle gronden:

1. het verwijderen, rooien en/of kappen van houtwallen en/of houtsingels;
2. het aanleggen, verbreden en verharden of verdergaand verharden van paden, banen, parkeervoorzieningen en andere oppervlakteverhardingen;

3. het aanleggen van ondergrondse of bovengrondse transport-, energie- en/of communicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties en apparatuur;
- b. op gronden ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch met waarden - openheid': het aanbrengen van hoog opgaande beplantingen en het bebossen van gronden;
- c. **op gronden ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch met waarden - hoogteverschillen': het ontgronden, vergraven, afgraven, en egaliseren, van gronden.**

Natuurdoelanalyse Willinks Weust (Arcadis)

Wij willen attenderen op het eindconcept Natuurdoelanalyse in opdracht van de Provincie Gelderland van 24 mei 2023.

Samenvatting Doel en status van de Natuurdoelanalyse Willinks Weust :

De natuurdoelanalyses (verder: NDA's) zijn een ecologische beredeneerde aanscherping van de PAS gebiedsanalyse. Doel is om voorafgaand aan de vaststelling van het Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering te beoordelen of de uitgevoerde en geplande maatregelen leiden tot het realiseren van de condities voor instandhoudingsdoelen voor stikstofgevoelige habitattypen en soorten.

Volgens de prognoses in AERIUS 2022 zijn de stikstofdeposities op lange termijn, uitgaande van het meest kritische habitatype H6230* nog aanzienlijk hoger dan de KDW. Er is een forse afname van emissies in de omgeving van Willinks Weust nodig om de deposities in de buurt van de KDW voor deze habitattypen te krijgen.

Uit hoofdstuk 9 van de NDA blijkt dat voor verschillende habitattypen aanvullende maatregelen nodig zijn om verslechtering te voorkomen en/of uitbreidings- en verbeterdoelen te behalen.

Deze maatregelen zijn nog niet (ruimtelijk) uitgewerkt en/of gekwantificeerd. Er wordt onderscheid gemaakt in de volgende categorieën van maatregelen:

- Bronmaatregelen: maatregelen die leiden tot reductie van emissie van stikstofdepositie binnen het Natura 2000 gebied.
- Herstelmaatregelen: maatregelen die leiden tot herstel van gunstige condities voor habitats en leefgebieden, en daarmee leiden tot stoppen van verslechtering, behoud, uitbreiding van oppervlakte of verbetering van kwaliteit.
- Overlevingsmaatregelen: maatregelen die genomen dienen te worden om verdere verslechtering te voorkomen, in afwachting van het kunnen treffen c.q. het bereiken van het resultaat van (aanvullende) bron- en herstelmaatregelen.
- Onderzoeksmaatregelen: maatregelen die nodig zijn om nog bestaande kennisleemten op te lossen (t.a.v. ontwikkeling omvang en kwaliteit van habitats en leefgebieden, aard en omvang knelpunten en effectiviteit van maatregelen).

Zijn er naast eventuele stikstofdepositie andere knelpunten gesignaleerd in de beheerplan(nen)?

Ja: •

K16 Verstoring door intensivering recreatief gebruik

K16 Verstoring door intensivering recreatief gebruik Willinks Weust is lange tijd vrijwel helemaal afgesloten geweest voor publiek en werd weinig bezocht. De laatste jaren komen meer bezoekers naar het gebied, voor bezoek aan de steengroeven en vanwege de in het gebied broedende oehoes. In het westelijk deel van het gebied is een laarzenpad aangelegd. Er zijn plannen in ontwikkeling voor de bouw van een museum aan de rand van de steengroeve en voor een vakantiepark aan de zuidzijde van het gebied. In combinatie met de sowieso al toenemende trend voor het bezoeken van

natuurgebieden, zal het recreatief bezoek aan het gebied daardoor naar verwachting toenemen. Hoewel de meest kwetsbare delen van het gebied (de Weusten en het Heksenbos) afgesloten blijven, kan dit leiden tot nadelige effecten voor vegetaties (betreding) en dieren (verstoring), maar aard en omvang daarvan zijn nog niet goed in te schatten. Nader onderzoek moet hier meer duidelijkheid over geven.

Het college dient de Natuurdoelanalyse als basis te gebruiken voor het maken van plannen rondom Natura 2000 gebied Willinks Weust. Onomstotelijk staat vast dat de KDW van vele soorten wordt overschreden en er een flinke reductie van stikstof zal moeten plaatsvinden om herstel mogelijk te maken. De huidige plannen staan haaks op dit doel en komen ook als knelpunt naar voren.

Helaas worden allerlei belangen op het Natura 2000 gebied losgelaten die er toe leiden dat de staat van verslechtering alleen zal toenemen.

Recreatie: Hofparken Wiltershaar (200 chalets)

Museum 30.000 bezoekers of meer?

Rondleidingen de Steengroeve en Willinks Weust

Steengroevetheater 4000 bezoekers per voorstelling, en opbouwfase, crew, muziek

Sibelco: piekbelaster stikstof

85 vrachtbewegingen per dag

Overlast qua geluid, licht en stank

Uitstoot ZZS stoffen

Landbouw: Meerdere landbouwbedrijven binnen een zone van 50km zijn verantwoordelijk voor stikstofdepositie

Een prima alternatief is het museum niet op deze locatie te realiseren maar in Winterswijk zelf.

Kappen bomen

Om de realisatie van het museum op de geplande locatie mogelijk te maken is het noodzakelijk om circa 30 gezonde bomen te kappen. Onder andere in het kader van de klimaatcrisis hebben we deze bomen hard nodig. Maar ook voor het realiseren van een ecologische verbindingzone zijn de bomen/houtwal noodzakelijk. De bomen behoren deels bij een GNN perceel waardoor ze extra bescherming genieten.

Het oude schuurtje dat op het beoogde perceel staat huisvest al jaren diverse beschermde soorten zoals vleermuizen en uilen. Het schuurtje mag hierdoor niet gesloopt worden en verstoring door werkzaamheden dient te worden voorkomen.

Het beoogde perceel heeft tientallen jaren braak gelegen waardoor de natuur er zijn gang heeft kunnen gaan. Er dient een grondig onafhankelijk onderzoek naar soorten plaats te vinden. Willinks Weust en omgeving staat bekend om zijn biodiversiteit en zeldzame habitatten. Zoals de kamsalamander, de rugstreeppad, de rode wouw, zwarte specht, oehoe en zeldzame planten als karwijselie, vlozegge, blonde zegge, bevertjes en kamos.

Het beoogde perceel zou uitstekend dienst kunnen doen om de natuurlijke waarden te versterken en als verbinding te dienen met de noordelijke natuurgebieden.

Een museum op deze locatie is zeer ongewenst en zal Willinks Weust nog meer isoleren. Voor de aanwezige soorten is het plan desastreus.

Sibelco

De beoogde plek voor het museum is op zeer korte afstand van afvalstoffenverwerker Sibelco. Met alle respect, wie verzint het om een museum te gaan bouwen naast een afvalstoffenbedrijf die zeer gevaarlijke afvalstoffen verwerkt?

Uit onderzoek van de GGD is gebleken dat er van vrijwel elke gevaarlijke stof (Chroom, Lood, Cadmium etc.etc.) de waardes rondom Sibelco veel hoger zijn dan in de rest van Nederland. Van Lood was er zelfs een forse overschrijding op één locatie. Met name voor kleine kinderen is Lood zeer gevaarlijk.

Het is bij overheden, omgevingsdiensten en instanties bekend dat Sibelco zeer veel overlast veroorzaakt voor omwonenden in de vorm van geluid, licht, stank, vrachtverkeer, uitstoot stoffen etc. Veel rechtszaken zijn hierover al geweest en zullen waarschijnlijk nog volgen.

De beoogde plek is dan ook totaal ongeschikt voor recreatie en ronduit onveilig! Sibelco is immers een groot risicovol industrieel bedrijf met IPPC - installatie.

Nog steeds liggen gevaarlijke stoffen zoals steenkoolvliegias en vliegias van de waterzuivering in de openlucht in de groeve of op het terrein opgeslagen. Nergens in Nederland is dit nog toegestaan vanwege het risico op verwaaieren. Nog steeds worden dit soort stoffen bij omwonenden op hun terrein aangetroffen. Voor een museum met buitenterras zal dit inhouden dat er dagelijks grondig gereinigd moet worden. Immers zal de grijze stof met zwarte deeltjes ook daar neerdalen.

Wij missen in de informatie over het museum dat de aanwezigheid van de activiteiten van Sibelco worden beschreven. Er wordt in de uitleg over de omgeving alleen vermeld dat Sibelco kalk uit de groeves wint. Dit is onjuist Sibelco verwerkt 80% aan (afval)stoffen die van elders worden gehaald. Een klein percentage wordt nog aan kalk uit de groeve gewonnen.

Wij pleiten voor een veilige omgeving voor het museum en dit is een locatie in Winterswijk.

Een andere optie is Sibelco verplaatsen naar een goed bereikbare plek waar ze met moderne machines afvalstoffen en kalk kunnen verwerken. De huidige locatie kan dan een andere bestemming krijgen.

Wij vragen u te stoppen met de procedure rondom het museum en verder te gaan met plannen voor een museum op een locatie in het centrum van Winterswijk.

Hoogachtend,

<NAAM GEANONIMISEERD>

<NAAM GEANONIMISEERD>

<NAAM GEANONIMISEERD>

Bekeringweg <NR.>

Winterswijk-Kotten

Tel. <GEANONIMISEERD>

Mail: <GEANONIMISEERD>